

Lege nr. 182

din 25 octombrie 2000

privind protejarea patrimoniului cultural național mobil

Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 530 din 27 octombrie 2000

Declinare de răspundere:

Textul prezentat nu are caracter oficial și va putea fi folosit numai în scop de informare, în nici un caz pentru luarea unei decizii, pentru care este necesară consultarea textului oficial.

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1. (1) Prezenta lege instituie regimul juridic al bunurilor aparținând patrimoniului cultural național mobil, denumit în continuare patrimoniul cultural național, indiferent de proprietarul acestora, prin reglementarea activităților specifice de protejare: evidență, expertizare, clasare, cercetare, depozitare, conservare, restaurare și punere în valoare, în vederea accesului democratic la cultură și transmiterii acestor valori generațiilor viitoare.

(2) Patrimoniul cultural național este alcătuit din bunuri cu valoare deosebită sau excepțională, istorică, arheologică, documentară, etnografică, artistică, științifică și tehnică, literară, cinematografică, numismatică, filatelică, heraldică, bibliofilă, cartografică și epigrafică, reprezentând măturii materiale ale evoluției mediului natural și ale relațiilor omului cu acesta, ale potențialului creator uman și ale contribuției românești la civilizația universală.

Art. 2. (1) Statul garantează proprietatea și asigură, potrivit legii, protejarea bunurilor care fac parte din patrimoniul cultural național.

De asemenea, asigură baza materială și resursele financiare necesare în vederea descoperirii, evidenței, expertizării, clasării, cercetării, depozitării, conservării, restaurării, protecției și punerii în valoare.

(2) Exercițarea dreptului de proprietate și a altor drepturi reale, precum și a dreptului de administrare asupra unui bun din patrimoniul cultural național este supusă reglementărilor prezentei legi.

Art. 3. - Patrimoniul cultural național cuprinde:

1. Bunuri arheologice și istoric-documentare de valoare deosebită sau excepțională, cum sunt:

a) descoperirile arheologice terestre și subacvatice, unelte, ceramică, inscripții, monede, sigilii, bijuterii, piese de vestimentație și harnașament, arme, însemne funerare;

b) elemente provenite din dezmembrarea monumentelor istorice;

c) mărturii materiale și documentare privind istoria politică, economică, socială, militară, religioasă, științifică, artistică, sportivă sau din alte domenii;

d) manuscrise, incunabule, cărți rare și cărți vechi, cărți cu valoare bibliofilă;

e) documente și tipărituri de interes special: documente de arhivă, hărți și alte materiale cartografice;

f) obiecte cu valoare memorialistică;

g) obiecte și documente cu valoare numismatică, filatelică, heraldică: monede, medalii, ponduri, decorații, insigne, sigilii, brevete, mărci poștale, drapele și stindarde;

h) piese epigrafice;

i) fotografii, clișee fotografice, filme, înregistrări audio și video;

j) instrumente muzicale;

k) uniforme militare și accesorii ale acestora;

l) obiecte cu valoare tehnică;

m) alte bunuri din această categorie.

2. Bunuri cu semnificație artistică, de valoare deosebită sau excepțională, cum sunt:

a) opere de artă plastică: pictură, sculptură, desen, gravură, fotografie și altele;

b) opere de artă decorativă și aplicată din sticlă, ceramică, metal, lemn, textile și alte materiale, podoabe;

c) obiecte de cult: icoane, broderii, orfevrărie, mobilier și altele;

d) proiecte și prototipuri de design;

e) materialele primare ale filmelor artistice, documentare și de animație;

f) alte bunuri din această categorie.

3. Bunuri cu semnificație etnografică, de valoare deosebită sau excepțională, cum sunt:

a) unelte, obiecte de uz casnic și gospodăresc;

b) piese de mobilier;

- c) ceramică;
- d) textile, piese de port, pielărie;
- e) alte obiecte din metal, lemn, os, piatră, sticlă;
- f) obiecte de cult;
- g) podoabe;
- h) ansambluri de obiecte etnografice;
- i) alte bunuri din această categorie.

4. Bunuri de importanță științifică, de valoare deosebită sau excepțională, cum sunt:

- a) specimene rare și colecții de zoologie, botanică, mineralogie și anatomie;
- b) trofee de vânat;
- c) alte bunuri din această categorie.

5. Bunuri de importanță tehnică, de valoare deosebită sau excepțională, cum sunt:

- a) creații tehnice unicat;
- b) rarități, indiferent de marcă;
- c) prototipurile aparatelor, dispozitivelor și mașinilor din creația curentă;
- d) creații tehnice cu valoare memorială;
- e) realizări ale tehnicii populare;
- f) matrițele de compact-discuri și CD-ROM;
- g) alte bunuri din această categorie.

Art. 4. - Bunurile aparținând patrimoniului cultural național fac parte, în funcție de importanța sau de semnificația lor istorică, arheologică, documentară, etnografică, artistică, științifică și tehnică, literară, cinematografică, numismatică, filatelică, heraldică, bibliofilă, cartografică și epigrafică, de vechimea, unicitatea sau raritatea lor, din:

- a) Fondul patrimoniului cultural național, denumit în continuare fond, alcătuit din bunuri culturale de valoare deosebită;
- b) Tezaurul patrimoniului cultural național, denumit în continuare tezaur, alcătuit din bunuri culturale de valoare excepțională.

Art. 5. (1) Bunurile culturale mobile pot fi proprietate publică sau privată a statului ori a unităților administrativ-teritoriale sau proprietate privată a persoanelor fizice și a persoanelor juridice de drept privat.

(2) Asupra bunurilor prevăzute la alin. (1) se pot constitui, potrivit formei de proprietate, în condițiile legii, un drept de administrare sau alte drepturi reale, după caz.

Art. 6. (1) Ministerul Culturii și Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor coordonează activitățile specifice din domeniul patrimoniului cultural național.

(2) Face excepție de la prevederile alin. (1) Fondul Arhivistic Național al României aflat în administrarea Arhivelor Naționale, precum și în cea a direcțiilor județene ale Arhivelor Naționale, constituit în conformitate cu prevederile Legii Arhivelor Naționale nr. 16/1996.
(3) Ministerul Culturii reprezintă statul român în relațiile interne și internaționale care au ca obiect patrimoniul cultural național.

Art. 7. - Autoritățile competente au obligația să facă toate demersurile, potrivit convențiilor internaționale la care România este parte, pentru redobândirea unor bunuri culturale care au fost exportate ilegal, au fost sustrase din muzee sau colecții ori sunt deținute fără temei legal în străinătate.

Art. 8. - Autoritățile publice, proprietarii, titularii altor drepturi reale, precum și titularii dreptului de administrare asupra bunurilor ce fac parte din patrimoniul cultural național au obligația de a le proteja împotriva oricăror acte comisive sau omisive care pot duce la degradarea, distrugerea, pierderea, sustragerea sau exportul ilegal al acestora.

CAPITOLUL II

Cercetarea, clasarea și evidența

Art. 9. - Activitatea de cercetare desfășurată de cercetătorii științifici în instituții publice deținătoare de bunuri care fac parte din patrimoniul cultural național are ca obiect cercetarea și valorificarea științifică a patrimoniului cultural național, în principal a celui deținut de instituția respectivă.

Art. 10. - În sensul prezentei legi, prin clasare se înțelege procedura de stabilire a bunurilor culturale mobile care fac parte din categoriile juridice ale patrimoniului cultural național mobil, fond și tezaur, potrivit art. 4.

Art. 11. - Declanșarea procedurii de clasare a bunurilor culturale mobile se face:

1. Din oficiu, în următoarele situații:

- a) pentru bunurile culturale mobile aflate în proprietatea statului sau a unităților administrativ-teritoriale și administrate de instituții publice;
- b) pentru bunurile culturale mobile aflate în proprietatea cultelor religioase;
- c) pentru bunurile culturale mobile care fac obiectul unei vânzări publice prin licitație sau prin intermediul unui agent autorizat;
- d) pentru bunurile culturale mobile pentru care se solicită exportul temporar sau definitiv;
- e) pentru bunurile culturale mobile descoperite întâmplător ori în cadrul unor cercetări sistematice;
- f) pentru bunurile culturale mobile confiscate;

- g) pentru bunurile culturale mobile care au făcut obiectul unor tentative de export ilegal;
  - h) pentru bunurile aflate în custodia instituțiilor publice, care urmează să fie restituite.
2. La solicitarea persoanelor fizice și a celorlalte persoane juridice de drept privat, proprietare ale bunului respectiv.

Art. 12. (1) Clasarea se va efectua pe baza unui raport de expertiză întocmit de experți acreditați de Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor.

(2) Clasarea unui bun trebuie finalizată în cel mult 3 luni din momentul declanșării procedurii de clasare.

(3) Organismul științific competent să hotărască asupra propunerilor de clasare este Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor.

(4) Hotărârea de clasare va fi semnată de președintele Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor și va fi aprobată prin ordin al ministrului culturii, în interiorul termenului prevăzut la alin. (2).

(5) La hotărârea de clasare se anexează în extras concluziile raportului de expertiză prin care se asigură identificarea bunului cultural mobil respectiv, fișa standard a obiectului și fotografia alb-negru sau color, după caz.

(6) În cazul bunurilor culturale mobile care nu au fost propuse la clasare, concluziile raportului de expertiză cuprinzând datele de identificare a bunurilor se vor comunica proprietarului sau titularului de alte drepturi reale în termen de 30 de zile de la data finalizării expertizei.

(7) Contestarea expertizei bunurilor culturale mobile care nu au fost propuse la clasare se face la Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor în termen de 10 zile de la primirea înștiințării expertului. Soluționarea contestației se comunică în termen de 20 de zile.

Art. 13. (1) Instituțiile publice deținătoare de bunuri culturale mobile aparținând patrimoniului cultural național au obligația de a constitui evidența acestor bunuri atât analitic, prin fișa standard, conform normelor emise de Ministerul Culturii, cât și sinoptic, prin banca de date, conținând și arhiva imagistică.

(2) Autoritățile publice în subordinea cărora funcționează instituțiile deținătoare de bunuri aparținând patrimoniului cultural național au obligația de a asigura resursele financiare necesare în vederea constituirii evidenței informatizate.

Art. 14. (1) Ministerul Culturii va comunica în scris proprietarului, titularului altor drepturi reale sau, după caz, titularului dreptului de administrare ordinul de clasare în termen de 10 zile de la aprobare.

(2) Ministerul Culturii va elibera, pentru fiecare bun clasat, un certificat de clasare și fișa standard a obiectului.

(3) Certificatul de clasare și fișa standard a obiectului însoțesc bunul clasat și nu constituie prin ele însele un titlu de proprietate.

Art. 15. (1) Clasarea are ca efect înscrierea bunurilor culturale mobile în cele două inventare:

- Inventarul Fondului patrimoniului cultural național;
- Inventarul Tezaurului patrimoniului cultural național.

(2) Inventarele fondului și tezaurului sunt întocmite, pe baza ordinelor privind bunurile culturale mobile clasate, de către direcția de

specialitate din cadrul Ministerului Culturii. Centralizarea, evidența informatizată și administrarea documentelor care au stat la baza întocmirii inventarelor se efectuează de Institutul de Memorie Culturală.

(3) Datele privind patrimoniul cultural național, cu excepția listei cuprinzând bunurile culturale mobile și imaginea acestora, nu au destinație publică fără acordul proprietarilor bunurilor.

(4) Date privind patrimoniul cultural național pot fi furnizate, la cerere, de Ministerul Culturii, instituțiilor specializate, cercetătorilor și altor specialiști acreditați, în vederea desfășurării unor activități specifice de identificare și cercetare. Valorificarea datelor dobândite astfel poate fi făcută numai cu consimțământul deținătorului. Comunicarea publică a datelor de identificare a proprietarului se poate face numai cu acordul prealabil al acestuia.

(5) Se pot furniza informații cuprinse în aceste inventare organelor de poliție, organelor de urmărire penală și instanțelor judecătorești, numai pentru soluționarea unor cauze în directă legătură cu respectivele bunuri culturale mobile clasate și numai cu respectarea prevederilor legale în materie.

Art. 16. (1) Proprietarii, titularii altor drepturi reale sau ai dreptului de administrare și deținătorii cu orice titlu ai bunurilor culturale mobile pentru care s-a declanșat procedura de clasare au obligația de a permite examinarea bunurilor respective de către experți acreditați.

(2) Bunurile culturale mobile pot fi preluate pentru analize de laborator numai în cazuri deosebite și pentru perioade determinate, prevăzute în normele de clasare a bunurilor culturale mobile, doar cu acordul proprietarilor sau al titularilor altor drepturi reale, după caz; preluarea acestora se face pe baza unui act de predare-primire încheiat cu persoanele fizice sau juridice, după caz, menționate la alin. (1), în forma prevăzută de normele emise de Ministerul Culturii.

Art. 17. - În timpul desfășurării procedurii de clasare din oficiu a unui bun cultural mobil acesta se află sub regimul de protecție prevăzut, potrivit dispozițiilor prezentei legi, pentru bunurile clasate în tezaur.

Art. 18. (1) Dreptul proprietarului de a solicita clasarea unui bun cultural mobil este imprescriptibil.

(2) În cazul în care un bun cultural mobil nu a fost clasat, procedura poate fi reluată, la cerere, după minimum 3 ani; în situațiile în care au apărut elemente noi justificative, acest termen poate fi redus de Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor.

Art. 19. (1) Declasarea bunurilor culturale mobile are loc la cererea titularilor drepturilor de proprietate sau din oficiu, în următoarele cazuri:

a) invalidarea expertizei;

b) distrugere;

c) deteriorare gravă care nu poate fi remediată prin operațiuni de restaurare.

(2) Declasarea urmează procedura stabilită la clasare.

(3) Ordinul de declarare este luat în evidența inventarului patrimoniului cultural național în care figurează bunul respectiv, procedându-se la radierea acestuia din inventar.

(4) Ordinul de declarare se comunică în scris proprietarului, titularului altor drepturi reale, precum și titularului dreptului de administrare, după caz.

Art. 20. - Trecerea unui bun cultural mobil dintr-o categorie juridică a patrimoniului cultural național în alta se poate face numai cu respectarea aceluiași proceduri prevăzute pentru clasare.

Art. 21. (1) Ordinul de clasare, declarare sau de trecere dintr-o categorie în alta a patrimoniului cultural național a unui bun cultural mobil poate fi contestat de proprietarul sau de titularul dreptului de administrare la Ministerul Culturii, în termen de 30 de zile de la comunicare.

(2) Ministerul Culturii este obligat să soluționeze contestația în termen de 30 de zile de la înregistrarea acesteia.

(3) În cazul în care proprietarul sau titularul dreptului de administrare este nemulțumit de răspunsul la contestația adresată Ministerului Culturii, el se poate adresa, în condițiile Legii contenciosului administrativ, instanțelor judecătorești competente.

CAPITOLUL III

Păstrarea, depozitarea și asigurarea securității bunurilor culturale mobile

Art. 22. (1) Proprietarii, titularii altor drepturi reale sau ai dreptului de administrare, precum și deținătorii cu orice titlu ai bunurilor culturale mobile clasate au următoarele obligații:

a) să asigure cele mai bune condiții de păstrare, conservare și, după caz, de depozitare a bunurilor, prevenind orice degradare, deteriorare sau distrugere a acestora;

b) să nu deterioreze și să nu distrugă aceste bunuri, iar în cazul celor din metal nici să nu le topească;

c) să asigure securitatea acestor bunuri;

d) să înștiințeze în termen de maximum 5 zile direcțiile județene pentru cultură și patrimoniul cultural național în cazul constatării unui pericol iminent de distrugere sau de degradare gravă a acestor bunuri;

e) să nu utilizeze și să nu permită utilizarea acestor bunuri la organizarea de spectacole, parade ale modei, ca recuzită cinematografică sau teatrală, precum și în orice alte scopuri care le-ar periclita integritatea sau le-ar expune pierderii, deteriorării ori sustragerii;

f) să permită accesul specialiștilor din cadrul direcțiilor județene pentru cultură și patrimoniul cultural național în scopul constatării stării de conservare a acestor bunuri; în cazul deținătorilor persoane fizice și al persoanelor juridice de drept privat accesul

specialiștilor direcțiilor județene pentru cultură și patrimoniul cultural național va fi posibil numai cu acordul scris al proprietarului privind condițiile de acces.

(2) Proprietarii sau titularii dreptului de administrare a bunurilor culturale mobile clasate au în această calitate și următoarele obligații:

a) să asigure restaurarea bunurilor;

b) să încredințeze executarea lucrărilor de restaurare exclusiv specialiștilor restauratori acreditați de Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor.

(3) Instituțiile publice specializate și nespecializate, cultele, precum și agenții economici, care dețin cu orice titlu bunuri culturale mobile clasate, au obligația să finanțeze achiziționarea și instalarea de sisteme antiefracție, antiincendiu și de asigurare a microclimatului pentru protecția bunurilor culturale mobile.

(4) Fac excepție de la prevederile alin. (1) lit. e) proprietarii, persoane fizice și juridice de drept privat, care pot permite, în condiții contractuale, utilizarea bunurilor culturale mobile clasate în fond la organizarea de spectacole, parade ale modei și ca recuzită teatrală și cinematografică.

Art. 23. - Persoanele fizice și juridice care dețin cu orice titlu bunuri culturale mobile clasate beneficiază de consultanță gratuită din partea instituțiilor specializate, în scopul păstrării, conservării și punerii în valoare a acestor bunuri.

Art. 24. (1) Pentru efectuarea de studii și lucrări de specialitate instituțiile publice au obligația să permită accesul specialiștilor acreditați și al cercetătorilor la bunurile culturale mobile deținute în administrare, în condiții convenite de comun acord.

(2) În cazul bunurilor culturale mobile aflate în proprietate privată, pentru efectuarea de studii și lucrări de specialitate este necesar acordul proprietarului.

Art. 25. (1) Copiile, mulajele, tirajele postume și facsimilele executate de pe bunuri culturale mobile clasate trebuie să fie marcate vizibil pentru a nu fi confundate cu originalul; ele vor purta mențiunea copie, facsimil, tiraj postum, numele autorului și anul în care au fost realizate, precum și specificarea colecției în care se află originalul.

(2) Mențiunile prevăzute la alin. (1) sunt obligatorii, indiferent de anul în care au fost realizate copiile, mulajele, tirajele postume și facsimilele și ori de câte ori acestea sunt aduse la cunoștință publicului.

Art. 26. (1) Copiile, mulajele, tirajele postume și facsimilele de pe bunuri culturale mobile clasate, aflate în proprietate publică, pot fi executate numai cu acordul scris al titularului dreptului de administrare, în conformitate cu normele avizate de Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor.

(2) Copiile, mulajele, tirajele postume și facsimilele de pe bunuri culturale mobile clasate, aflate în proprietatea persoanelor fizice sau juridice de drept privat, pot fi executate numai cu acordul scris al proprietarului, în conformitate cu normele avizate de Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor.

(3) Reproducerea bunurilor culturale mobile clasate prin mijloace foto, video sau numerice se face cu acordul scris al titularului dreptului de administrare sau al proprietarului bunului reprodus, după caz.

(4) Persoanele care execută copii, mulaje, tiraje postume și facsimile de pe bunuri culturale mobile clasate sunt obligate să utilizeze tehnici adecvate și să ia măsurile necesare pentru a nu fi afectate, imediat sau în timp, integritatea și calitatea originalelor.

CAPITOLUL IV

Conservarea și restaurarea bunurilor culturale mobile clasate

Art. 27. (1) Lucrările de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile clasate se efectuează numai de către experți, acreditați pe baza unui contract încheiat potrivit dispozițiilor dreptului comun.

(2) Acreditarea experților care efectuează lucrări de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile se face de Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor, potrivit normelor de acreditare a conservatorilor și restauratorilor, care vor cuprinde și proceduri de contestare.

(3) Pe baza acreditării obținute Ministerul Culturii eliberează experților certificate de liberă practică, potrivit normelor de acreditare a conservatorilor și restauratorilor.

(4) Laboratoarele și atelierelor, care efectuează lucrări de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile, funcționează pe baza unei autorizații eliberate de Ministerul Culturii, cu avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor, potrivit normelor privind autorizarea laboratoarelor și atelierelor de conservare și restaurare.

(5) În cazul comiterii de erori profesionale, constatate de Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor, aceasta va suspenda pe termen de până la 2 ani acreditarea prevăzută la alin. (2) sau avizul prevăzut la alin. (4). Ministerul Culturii va lua măsurile necesare pentru aducerea la îndeplinire a hotărârilor Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor, putând solicita acesteia o contraexpertiză, la cererea persoanelor în cauză.

(6) Persoanele juridice de drept privat, proprietare ale laboratoarelor sau atelierelor autorizate, sunt obligate să afișeze la loc vizibil autorizația eliberată potrivit dispozițiilor alin. (4).

(7) Funcționarea în continuare a laboratoarelor de conservare și restaurare existente în cadrul instituțiilor publice specializate, precum și înființarea de noi astfel de laboratoare se aprobă de Ministerul Culturii, cu avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.

(8) Laboratoarele de conservare și restaurare, care funcționează în cadrul instituțiilor publice muzeale, pot efectua astfel de lucrări pentru alte instituții publice muzeale, pentru persoane fizice sau juridice de drept public ori privat, cu respectarea condițiilor prevăzute în prezenta lege; în aceste cazuri solicitanții vor suporta cheltuielile legate de aceste lucrări, în condiții contractuale.

Art. 28. - Restaurarea bunurilor culturale mobile clasate în tezaur se face numai cu avizul prealabil al Comisiei Naționale a Muzeelor

și Colecțiilor și numai în laboratoarele sau atelierele autorizate, nominalizate în aviz.

Art. 29. (1) Bunurile culturale mobile clasate în tezaur, indiferent de forma de proprietate, care sunt în pericol iminent de distrugere sau degradare gravă, vor fi supuse operațiunilor de restaurare și conservare prin ordin al ministrului culturii, pe baza unui raport de expertiză aprobat de Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor.

(2) Operațiunile de restaurare și conservare astfel dispuse vor fi efectuate pe cheltuiala proprietarului.

(3) Sumele utilizate de proprietari pentru operațiunile de restaurare și conservare dispuse în conformitate cu prevederile alin. (1) și cu cele prevăzute la art. 22 alin. (2) lit. a) sunt deductibile la calcularea impozitului pe venit sau profit, după caz.

(4) În cazul în care proprietarul bunului cultural mobil clasat în tezaur este o persoană fizică, din a cărei declarație pe propria răspundere rezultă că nu are posibilități financiare pentru acoperirea cheltuielilor de restaurare și conservare, aceste operațiuni vor fi finanțate, parțial sau integral, de la bugetul de stat ori de la bugetele locale, după caz, potrivit dispozițiilor prezentei legi. În cazul vânzării ulterioare a acestor bunuri culturale mobile, costurile operațiunilor de restaurare și conservare vor fi restituite de proprietarul-vânzător instituției finanțatoare.

Art. 30. (1) Dispozițiile prezentei legi se aplică în mod corespunzător bunurilor cu valoare culturală realizate din metale prețioase ori conținând pietre prețioase sau semiprețioase, care se află în proprietatea, administrarea ori sunt deținute cu orice titlu de Banca Națională a României, de Monetăria Statului sau de celelalte bănci.

(2) Persoanele juridice enumerate la alin. (1) sunt obligate să permită examinarea bunurilor de către experții anume desemnați de Ministerul Culturii, care vor propune, dacă este cazul, declanșarea procedurii de clasare.

Art. 31. - Este interzisă topirea sau modificarea, sub orice formă, a bunurilor culturale mobile clasate, care sunt deținute cu orice titlu de Banca Națională a României, de Monetăria Statului sau de celelalte bănci.

CAPITOLUL V

Circulația bunurilor culturale mobile

Art. 32. - Bunurile culturale mobile clasate, aflate în proprietatea publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, sunt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile.

Art. 33. (1) Pentru organizarea unor expoziții sau realizarea unor proiecte culturale instituțiile publice pot împrumuta, după caz, unor instituții publice sau persoane juridice de drept privat din țară, în condițiile dreptului comun, bunuri culturale mobile clasate pe care le

dețin în administrare, cu avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor și cu aprobarea Ministerului Culturii.

(2) Persoanele fizice și juridice de drept privat pot împrumuta instituțiilor publice sau persoanelor juridice de drept privat, în condițiile dreptului comun și ale prezentei legi, bunuri culturale mobile clasate.

(3) Bunurile culturale mobile clasate, aparținând cultelor religioase, pot fi împrumutate instituțiilor publice specializate, în condițiile dreptului comun și ale prezentei legi, cu aprobarea șefilor de cult.

(4) Organizatorul expoziției sau inițiatorul/autorul proiectului cultural răspunde civil, material, disciplinar, contravențional sau penal, după caz, de integritatea bunurilor expuse, luând toate măsurile necesare pentru înlăturarea oricărui risc, în condiții de securitate, de conservare, de asigurare și de stabilire a cotelor valorice respective.

Art. 34. (1) Bunurile culturale mobile proprietate publică, aflate în patrimoniul unor societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, care se privatizează, vor fi supuse procedurii de clasare înainte de declanșarea procesului de privatizare.

(2) Societățile comerciale prevăzute la alin. (1) au obligația de a anunța înscrierea pe lista de privatizare, în scris, direcției județene pentru cultură și patrimoniul cultural național în a cărei rază teritorială își are sediul societatea, în termen de 5 zile de la data înscrierii.

(3) În termen de 10 zile de la data înregistrării comunicării prevăzute la alin. (2) direcția județeană pentru cultură și patrimoniul cultural național va verifica la societatea comercială în curs de privatizare bunurile culturale mobile susceptibile de a fi clasate și va declanșa procedura de clasare.

(4) Bunurile culturale mobile astfel clasate vor fi date în administrarea unei instituții publice specializate, desemnată de Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor.

Art. 35. (1) Autorizarea se face de Ministerul Culturii, cu avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor, cu respectarea normelor privind comerțul cu bunuri culturale mobile.

(2) Vânzarea publică a bunurilor culturale mobile clasate, aflate în proprietate privată, sau intermedierea vânzării se efectuează numai prin agenți economici autorizați, cu respectarea prevederilor prezentei legi.

(3) Agenții economici autorizați să comercializeze bunuri culturale mobile sunt obligați să afișeze la loc vizibil normele privind comerțul cu bunuri culturale mobile.

(4) Agenții economici autorizați să comercializeze bunuri culturale mobile sunt obligați să dețină un registru în care să menționeze, corect și complet, numele și adresa ofertantului, descrierea și prețul fiecărui bun. Informațiile conținute în registru au caracter confidențial.

(5) Agenții economici autorizați să comercializeze bunuri culturale mobile au obligația de a înștiința în scris, în termen de 5 zile de la data ofertei, direcțiile județene pentru cultură și patrimoniul cultural național despre existența unor bunuri susceptibile de a fi clasate.

(6) Agenții economici autorizați să comercializeze bunuri culturale mobile au obligația ca în termen de 5 zile să informeze în scris proprietarul bunului cu privire la posibilitatea de declanșare a procedurii de clasare.

(7) Agenții economici autorizați să comercializeze bunuri culturale mobile sunt obligați ca, în termen de 3 zile de la data înregistrării

în registrul propriu a bunurilor clasate în tezaur, să comunice în scris direcției județene pentru cultură și patrimoniul cultural național în a cărei rază teritorială își au sediul punerea acestora în vânzare.

Art. 36. (1) Bunurile culturale mobile, proprietate a persoanelor fizice sau juridice de drept privat, clasate în tezaur, pot face obiectul unei vânzări publice numai în condițiile exercitării dreptului de preemțiune de către statul român, prin Ministerul Culturii, și cu respectarea dispozițiilor art. 35 alin. (7).

(2) Direcțiile județene pentru cultură și patrimoniul cultural național sunt obligate să transmită Ministerului Culturii, în termen de 3 zile de la primirea comunicării scrise a agentului economic autorizat, înregistrarea privind punerea în vânzare a unui bun cultural mobil clasat în tezaur.

(3) Termenul de exercitare a dreptului de preemțiune al statului este de maximum 30 de zile, calculat de la data înregistrării comunicării prevăzute la alin. (2), iar valoarea de achiziționare este cea negociată cu vânzătorul sau cu agentul economic autorizat ori cea rezultată din licitația publică.

(4) Ministerul Culturii va prevedea în bugetul propriu sumele necesare destinate exercitării dreptului de preemțiune.

(5) Nerespectarea dispozițiilor alin. (1) atrage nulitatea absolută a vânzării.

Art. 37. (1) Scoaterea peste frontieră a bunurilor culturale mobile constituie operațiune de export, care poate fi temporar sau definitiv.

(2) Exportul temporar sau definitiv al bunurilor culturale mobile clasate sau neclasate se efectuează numai pe baza certificatului de export.

(3) Certificatul de export va fi emis de direcțiile județene pentru cultură și patrimoniul cultural național, în condițiile prezentei legi.

(4) Certificatul de export temporar pentru bunurile culturale mobile clasate în tezaur, indiferent de proprietar sau de titularul dreptului de administrare, va fi avizat de Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor și aprobat de ministrul culturii.

(5) Scoaterea din țară, pe orice cale, a bunurilor culturale mobile pentru care nu s-a obținut certificatul de export temporar sau definitiv, eliberat în condițiile legii, constituie operațiune de export ilegal.

Art. 38. (1) Bunurile culturale mobile clasate, aflate în proprietatea statului sau a unităților administrativ-teritoriale, se exportă numai temporar și numai pentru organizarea unor expoziții în străinătate, pentru investigații de laborator, restaurare sau expertizare.

(2) Bunurile culturale mobile clasate în tezaur, aflate în proprietatea persoanelor fizice sau juridice de drept privat, pot fi exportate numai temporar.

(3) Exportul definitiv al bunurilor culturale mobile clasate în fond, aflate în proprietatea persoanelor fizice sau juridice de drept privat, se face numai potrivit dispozițiilor art. 37 alin. (2) și (3), după modificarea prealabilă în evidența fondului, efectuată de Ministerul Culturii.

Art. 39. (1) Prin derogare de la prevederile art. 38 alin. (1), bunurile culturale mobile clasate în fond, aflate în proprietatea statului sau

a unităților administrativ-teritoriale, pot fi exportate definitiv în cadrul unui schimb de bunuri culturale de aceeași importanță și semnificație culturală numai în cazuri cu totul excepționale, în care prevalează interesul istoric, științific sau cultural.

(2) Bunul cultural obținut prin schimb urmează regimul juridic al bunului dat în schimb.

(3) În vederea schimbului prevăzut la alin. (1), în cazul bunurilor proprietate publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, prin hotărâre a Guvernului sau prin hotărâre a consiliului local, după caz, se aprobă dezafectarea bunurilor culturale mobile clasate din proprietatea publică în proprietatea privată a statului sau a unității administrativ-teritoriale.

(4) Schimbul, indiferent de proprietar, este avizat de Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor și este aprobat prin hotărâre a Guvernului, inițiată de Ministerul Culturii.

Art. 40. - În cazul persoanelor fizice sau juridice de drept privat, proprietare ale bunului cultural mobil sau ale bunurilor clasate în tezaur, schimbul, în cazul unei operațiuni de export definitiv al acestor bunuri, va putea fi aprobat prin ordin al ministrului culturii, cu avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.

Art. 41. (1) În cazul cererii de export temporar sau definitiv al unui bun cultural mobil neclasat termenele prevăzute la art. 12 alin. (2) și la art. 14 alin. (1), cumulate, se reduc la 30 de zile.

(2) Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor este obligată să se pronunțe, în legătură cu clasarea bunului cultural mobil, în termen de 30 de zile de la data declanșării procedurii de clasare.

Art. 42. - Donațiile având ca obiect bunuri culturale mobile făcute instituțiilor publice specializate ori cultelor religioase, potrivit legii, sunt scutite de orice taxe.

Art. 43. (1) Persoanele fizice sau juridice de drept privat, proprietare ale bunurilor culturale mobile clasate, au obligația de a anunța în scris direcțiile județene pentru cultură și patrimoniul cultural național în termen de 15 zile de la data transferării unui astfel de bun în proprietatea altei persoane, precum și de la data instituirii unui drept real asupra unui astfel de bun.

(2) În cazul pierderii sau al furtului bunurilor culturale mobile clasate, proprietarii, titularii altor drepturi reale, titularii dreptului de administrare, precum și deținătorii cu orice titlu ai acestor bunuri au obligația de a anunța, în scris, în termen de 24 de ore de la constatare, organul de poliție din raza teritorială.

(3) În cazurile prevăzute la alin. (2), precum și în cazul distrugerii totale sau parțiale a bunurilor culturale mobile clasate proprietarii, titularii altor drepturi reale, titularii dreptului de administrare, precum și deținătorii cu orice titlu ai acestor bunuri au obligația de a anunța în scris direcția județeană pentru cultură și patrimoniul cultural național în termen de 3 zile de la constatare.

(4) După înregistrarea comunicării prevăzute la alin. (3) direcțiile județene pentru cultură și patrimoniul cultural național vor anunța imediat, în scris, organele de poliție din raza teritorială.

Art. 44. (1) Succesorii rezervatari sunt scutiți de taxele succesoriale pentru bunurile culturale mobile clasate care fac parte din masa succesorală.

(2) În cazul celorlalți succesori, aceștia pot ceda, în contul taxelor succesoriale, astfel de bunuri, care vor intra în proprietatea publică și vor fi date, potrivit legii, în administrarea instituțiilor publice specializate, cu avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.

(3) Donațiile sau legatele privind bunuri culturale mobile clasate, efectuate în favoarea statului, unităților administrativ-teritoriale sau cultelor religioase, sunt scutite de orice taxe.

CAPITOLUL VI

Regimul juridic al bunurilor arheologice mobile descoperite întâmplător sau prin cercetări sistematice

Art. 45. (1) Bunurile arheologice, epigrafice, numismatice, paleontologice sau geolitice, descoperite în cadrul unor cercetări sistematice cu scop arheologic sau geologic, precum și cele descoperite întâmplător prin lucrări de orice natură, efectuate în locuri care fac obiectul exclusiv al proprietății publice, conform art. 135 alin. (4) din Constituția României, intră în proprietate publică, potrivit dispozițiilor legale.

(2) Din momentul descoperirii bunurile prevăzute la alin. (1) sunt supuse procedurii de clasare, în condițiile prezentei legi, și intră în administrarea instituției care finanțează sau coordonează cercetările; în cazul în care Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor constată că în instituția respectivă nu sunt îndeplinite condițiile corespunzătoare de conservare și securitate, aceasta va propune direcției județene pentru cultură și patrimoniul cultural național în a cărei rază de activitate au fost descoperite bunurile arheologice în cauză alte instituții publice specializate din aceeași rază, care îndeplinesc condițiile corespunzătoare. Direcția județeană pentru cultură și patrimoniul cultural național va decide asupra instituției căreia i se vor transmite în administrare bunurile arheologice respective.

Art. 46. (1) Cercetările arheologice sistematice, precum și cele de prospectare preventivă sau de salvare, efectuate de persoane juridice, sunt autorizate, coordonate și controlate de Comisia Națională de Arheologie și de Ministerul Culturii.

(2) Persoanele fizice sau persoanele juridice neautorizate nu au dreptul de a efectua în siturile arheologice detecții și cercetări sau orice fel de alte intervenții care pot deteriora sau pot afecta aceste situri.

Art. 47. (1) Cercetările arheologice efectuate pe terenurile proprietate privată aparținând persoanelor fizice, persoanelor juridice de drept privat sau cultelor religioase se fac numai cu acordul proprietarului și, după caz, al șefului cultului.

(2) În cazul în care proprietarul terenului nu își dă acordul pentru efectuarea cercetărilor arheologice, acestea vor putea fi autorizate de instanța judecătorească competentă, la cererea autorității publice sau a instituției publice, după caz, în subordinea căreia se află

inițiatorul cercetărilor arheologice.

(3) Proprietarul terenului este îndreptățit să solicite negocierea unui termen maxim pentru efectuarea lucrărilor și să primească despăgubiri, anterior începerii lucrărilor, de la autoritățile publice sau de la instituțiile publice în subordinea cărora se află inițiatorul cercetărilor arheologice, pentru daunele aduse solului, plantațiilor sau construcțiilor, precum și pentru orice alte prejudicii produse ca urmare a cercetărilor efectuate.

(4) Despăgubirile se stabilesc de comun acord cu proprietarul sau, în caz de divergențe, de către instanțele judecătorești competente.

(5) Despăgubirile vor fi suportate din sumele prevăzute în bugetele instituțiilor publice, după caz, în subordinea cărora se află inițiatorul cercetărilor arheologice.

(6) Emiterea certificatului privind eliberarea de sarcină arheologică a unui teren, indiferent de regimul proprietății acestuia, este obligatorie înaintea începerii oricăror lucrări care pot afecta situl.

(7) Finanțarea cercetărilor arheologice pentru emiterea certificatului prevăzut la alin. (6), cu privire la terenurile în care se găsesc bunuri arheologice, identificate prin investigații anterioare, este asigurată de beneficiarul lucrărilor.

Art. 48. (1) Persoanele fizice care au descoperit în mod întâmplător bunuri din categoria celor prevăzute la art. 45 alin. (1) sunt obligate să le predea, în termen de 48 de ore de la descoperire, primarului unității administrativ-teritoriale în a cărei rază a fost făcută descoperirea.

(2) Primarul este obligat să înștiințeze despre bunurile descoperite, în termen de 48 de ore, direcția județeană pentru cultură și patrimoniul cultural național, luând totodată măsuri de pază și de conservare a acestora.

(3) Primarul este obligat să predea bunurile astfel descoperite, în termen de 10 zile, direcției județene pentru cultură și patrimoniul cultural național.

(4) Autorii descoperirilor întâmplătoare, care au predat, în condițiile prevăzute la alin. (1), bunurile descoperite, au dreptul la o recompensă bănească de 30% din valoarea bunului, calculată în momentul acordării recompensei, iar în cazul descoperirii unor bunuri culturale de valoare excepțională se poate acorda și o bonificație suplimentară de până la 15% din valoarea bunului.

(5) Valoarea bunurilor astfel descoperite se stabilește de experții acreditați ai direcției județene pentru cultură și patrimoniul cultural național sau, după caz, de alți experți acreditați.

(6) Recompensele și bonificația, stabilite potrivit alin. (4) și (5), vor fi suportate din bugetul ordonatorului principal de credite sau din bugetele locale, în funcție de subordonarea instituțiilor culturale în administrarea cărora vor fi transmise bunurile descoperite și vor fi plătite în cel mult 18 luni de la data predării bunului.

(7) În cazul în care autorul descoperirii nu primește recompensa în termenul stabilit la alin. (6), acesta se poate adresa instanței judecătorești competente printr-o acțiune scutită de taxa judiciară de timbru.

CAPITOLUL VII

Finanțarea activităților de descoperire, cercetare, expertizare,

clasare, evidență, depozitare, conservare, restaurare, protejare
și punere în valoare a bunurilor culturale mobile

Art. 49. (1) Finanțarea activităților de descoperire, cercetare, expertizare, clasare, evidență, depozitare, conservare, restaurare, protejare și punere în valoare a bunurilor culturale mobile clasate, indiferent de proprietar, de titularii altor drepturi reale și de titularii dreptului de administrare, se poate face de Ministerul Culturii, Ministerul Educației Naționale, autoritățile administrației publice centrale și locale, Academia Română, alte instituții publice, după caz, din venituri gestionate de acestea în regim extrabugetar și din alocații bugetare.

(2) Alocațiile bugetare destinate activităților prevăzute la alin. (1) vor fi nominalizate cu aceste destinații în bugetul Ministerului Culturii, al Ministerului Educației Naționale, în bugetele autorităților administrației publice centrale și locale, precum și în bugetele altor instituții publice.

(3) Achiziționarea de bunuri culturale mobile pentru instituțiile publice specializate, în funcție de subordonarea acestora, se poate face din sumele prevăzute cu această destinație în bugetele autorităților administrației publice centrale sau locale.

Art. 50. (1) Veniturile gestionate în regim extrabugetar pot proveni din următoarele surse:

a) donațiile sau legatele dobândite de la persoane fizice sau persoane juridice, din țară ori din străinătate;

b) cota de 5% instituită de autoritățile administrației publice locale asupra prețului de vânzare al reproducerilor realizate de pe bunuri culturale mobile proprietate publică și introduse în circuit comercial;

c) cota de 5% instituită de autoritățile administrației publice locale asupra prețului obținut din vânzările de bunuri culturale, efectuate prin licitații, anticariate, consignatii și case de amanet;

d) tarifele percepute de direcțiile județene pentru cultură și patrimoniul cultural național pentru efectuarea oricăror expertize solicitate.

(2) Cotele prevăzute la alin. (1) lit. b) și c) se adaugă la prețurile de vânzare ale bunurilor respective.

CAPITOLUL VIII

Organisme și instituții specializate

Art. 51. - Descoperirea, cercetarea, expertizarea, clasarea, evidența, depozitarea, conservarea, restaurarea, protejarea, achiziționarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural național mobil se realizează prin organisme și instituții specializate, care au competențe

generale și speciale în domeniu, precum și prin persoane fizice sau juridice, în condițiile prezentei legi.

Art. 52. (1) Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor este organismul științific consultativ și de avizare în domeniu al Ministerului Culturii și este condusă de un președinte, numit prin ordin al ministrului culturii dintre specialiștii cu autoritate recunoscută în domeniu.

(2) Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor este alcătuită din 21 de specialiști numiți prin ordin al ministrului culturii, pe o perioadă de 4 ani, propuși de:

a) președintele comisiei - 8 membri;

b) instituțiile publice specializate - 9 membri;

c) Secretariatul de Stat pentru Culte, Academia Română și reprezentanții colecționarilor de bunuri culturale mobile - 3 membri.

(3) Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor își desfășoară activitatea pe baza unui regulament de funcționare elaborat de membrii comisiei și aprobat prin ordin al ministrului culturii.

(4) Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor numește și coordonează subcomisii pentru domeniile prevăzute la art. 3. Secretarul comisiei și secretarii subcomisiilor sunt numiți din cadrul direcției de specialitate a Ministerului Culturii. Subcomisiile funcționează conform regulamentului Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor, prevăzut la alin. (3).

(5) Cheltuielile de finanțare a Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor se efectuează din bugetul Ministerului Culturii. Indemnizația lunară a fiecărui membru al comisiei reprezintă 30% din salariul secretarului de stat.

Art. 53. - Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor are următoarele atribuții:

a) evaluează rapoartele de expertiză și hotărăște asupra clasării bunurilor culturale mobile;

b) primește contestațiile făcute de persoane fizice și juridice cu privire la procedura de clasare a bunurilor culturale mobile și face propuneri referitoare la soluționarea acestora;

c) avizează normele de clasare a bunurilor culturale mobile și normele privind comerțul cu bunuri culturale mobile;

d) avizează normele privind executarea mulajelor, facsimilelor și copiilor, precum și a tirajelor postume după plăcile originale de gravură, în cazul bunurilor culturale mobile clasate;

e) avizează normele de conservare și de restaurare a bunurilor culturale mobile clasate. Pentru bunurile culturale mobile clasate în tezaur Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor poate stabili prioritățile de restaurare;

f) avizează normele de acreditare a experților, normele de acreditare a conservatorilor și restauratorilor, precum și normele privind autorizarea laboratoarelor și a atelierelor de conservare și restaurare;

g) avizează funcționarea laboratoarelor și a atelierelor care urmează să efectueze operațiuni de restaurare;

h) avizează exportul temporar al bunurilor culturale mobile clasate;

i) avizează normele metodologice privind exportul definitiv sau temporar al bunurilor culturale mobile;

j) avizează funcționarea agenților economici care comercializează sau organizează licitații cu bunuri culturale mobile;

- k)** avizează regulamentele de organizare și funcționare a muzeelor și colecțiilor publice;
- l)** acreditează experții, conservatorii și restauratorii;
- m)** acreditează specialiștii care pot avea acces, în condițiile legii, la informația conținută în registrele agenților economici autorizați să comercializeze bunuri culturale mobile;
- n)** orice alte atribuții date în competența sa, potrivit legii.

Art. 54. (1) La nivelul județelor și al municipiului București funcționează direcțiile județene pentru cultură și patrimoniul cultural național, servicii publice descentralizate ale Ministerului Culturii.

(2) În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, prin hotărâre a Guvernului, inițiată de Ministerul Culturii, se reorganizează inspectoratele județene pentru cultură, prin comasare cu oficiile județene pentru patrimoniul cultural național, în direcții județene pentru cultură și patrimoniul cultural național.

Art. 55. - Direcțiile județene pentru cultură și patrimoniul cultural național au următoarele atribuții în domeniul protejării patrimoniului cultural național mobil:

- a)** întocmesc baza de date privind evidența bunurilor culturale mobile clasate, aflate pe raza lor teritorială;
- b)** înregistrează cererile de clasare a bunurilor culturale mobile deținute de instituții nespecializate, de culte religioase, de alte persoane juridice, precum și de persoane fizice;
- c)** efectuează expertiza necesară și întocmesc documentația prevăzută de prezenta lege, în vederea clasării bunurilor culturale mobile;
- d)** înaintează Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor propunerile de clasare;
- e)** înregistrează înștiințările de schimbare a proprietarului sau deținătorului, în cazul bunurilor culturale mobile clasate;
- f)** controlează periodic starea de conservare și de securitate a bunurilor culturale mobile clasate, acordând consultanță de specialitate la solicitarea proprietarilor sau titularilor altor drepturi reale;
- g)** fac propuneri de includere în prioritățile de restaurare a bunurilor mobile clasate în tezaur, aflate la instituțiile nespecializate, cultele religioase, alte persoane juridice decât instituțiile publice specializate, precum și la persoanele fizice;
- h)** verifică dacă agenții economici autorizați să comercializeze bunuri culturale mobile respectă obligațiile ce le revin conform prezentei legi și normelor emise în aplicarea acesteia;
- i)** aprobă, conform prezentei legi, exportul definitiv al bunurilor culturale mobile, eliberând, pe baza expertizei, certificatul de export întocmit potrivit normelor metodologice privind exportul definitiv sau temporar al bunurilor culturale mobile;
- j)** gestionează, în regim extrabugetar, veniturile realizate potrivit prevederilor art. 50 alin. (1) lit. a) și d), după caz, precum și alocațiile de la bugetul de stat, destinate finanțării activităților prevăzute la Art. 49 alin. (1);
- k)** colaborează și stabilesc, împreună cu structurile abilitate ale Ministerului Apărării Naționale și ale Ministerului de Interne, după caz, măsurile de protecție a bunurilor culturale mobile, în caz de conflict armat sau de calamități naturale;

l) orice alte atribuții date în competența lor prin prezenta lege.

Art. 56. (1) În termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi se înființează Laboratorul Național de Cercetare în Domeniul Conservării și Restaurării Patrimoniului Național Cultural Mobil, instituție publică în subordinea Ministerului Culturii.

(2) Organizarea și funcționarea Laboratorului Național de Cercetare în Domeniul Conservării și Restaurării Patrimoniului Cultural Național Mobil se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, inițiată de Ministerul Culturii.

(3) Laboratorul Național de Cercetare în Domeniul Conservării și Restaurării Patrimoniului Cultural Național Mobil are următoarele atribuții principale:

a) investighează cu mijloace specifice de analiză materialele constituente ale bunurilor culturale mobile, în funcție de compoziție, tehnologie de prelucrare și proveniență;

b) experimentează materiale necesare pentru conservarea și restaurarea bunurilor culturale mobile, precum și pentru combaterea agenților biologici;

c) colaborează cu specialiștii de profil la expertizarea bunurilor culturale clasate sau în curs de clasare;

d) pregătește și perfecționează specialiști în domeniile investigării, conservării și restaurării bunurilor culturale mobile;

e) colaborează cu instituții de profil din țară și din străinătate.

Art. 57. (1) În subordinea Ministerului Culturii funcționează Institutul de Memorie Culturală, instituție publică ce administrează bazele de date privind bunurile culturale mobile.

(2) Regulamentul de funcționare a Institutului de Memorie Culturală se aprobă prin ordin al ministrului culturii.

Art. 58. - Institutul de Memorie Culturală are următoarele atribuții principale:

a) centralizează și înregistrează în baza națională de date fișele de evidență a bunurilor culturale mobile clasate, transmise de instituțiile specializate și de direcțiile județene pentru cultură și patrimoniul cultural național;

b) administrează bazele de date privind evidența informatizată și circulația bunurilor culturale mobile;

c) stochează inventarele privind bunurile culturale mobile clasate și documentele care au stat la baza operațiunilor de clasare;

d) cercetează și valorifică documentar, inclusiv prin publicare, informațiile cuprinse în baza de date privind bunurile culturale mobile și acordă asistență de specialitate, pe bază de contract, privind valorificarea documentar-științifică a informației deținute, cu acordul proprietarilor și cu avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor;

e) elaborează norme, instrumente și sisteme informatice pentru evidența bunurilor culturale mobile;

f) colaborează cu instituții similare din țară și din străinătate.

Contravenții și infracțiuni

SECȚIUNEA 1

Contravenții

Art. 59. - Încălcarea dispozițiilor prezentei legi atrage răspunderea disciplinară, materială, civilă, contravențională sau penală, după caz.

Art. 60. (1) Constituie contravenții, dacă nu sunt săvârșite astfel încât, potrivit legii penale, să constituie infracțiuni, următoarele fapte:

a) nerespectarea de către persoanele fizice sau juridice de drept privat a termenului și a condițiilor prevăzute la art. 43 alin. (1);

b) nerespectarea de către persoanele fizice sau juridice a termenului stabilit la art. 43 alin. (2) privind comunicarea pierderii, furtului, distrugerii totale sau parțiale a unui bun cultural mobil clasat;

c) nerespectarea de către agenții economici autorizați în comercializarea bunurilor culturale mobile a obligației de a afișa la loc vizibil normele privind comerțul cu bunuri culturale mobile, prevăzute la art. 35 alin. (3);

d) nerespectarea de către agenții economici autorizați în comercializarea bunurilor culturale mobile a obligației de înștiințare despre existența unor bunuri culturale mobile susceptibile să fie clasate, în termenul și condițiile prevăzute la art. 35 alin. (5);

e) nerespectarea de către persoanele fizice a obligației de predare a unui bun cultural mobil descoperit întâmplător, în termenul prevăzut la art. 48 alin. (1);

f) neîndeplinirea de către proprietari, de titularii altor drepturi reale, de titularii drepturilor de administrare sau de deținătorii cu orice titlu ai bunurilor mobile clasate a obligațiilor prevăzute la art. 22 alin. (1) lit. a), c)-f);

g) neîndeplinirea de către societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat a obligațiilor ce le revin potrivit dispozițiilor art. 34 alin. (2);

h) înființarea și funcționarea agenților economici specializați în comercializarea bunurilor culturale mobile, fără autorizarea Ministerului Culturii, emisă potrivit art. 35 alin. (1);

i) neîndeplinirea de către agenții economici autorizați în comercializarea bunurilor culturale mobile a obligației de a întocmi registrul prevăzut la art. 35 alin. (4);

j) nerespectarea de către agenții economici autorizați în comercializarea bunurilor culturale mobile a termenului și condițiilor prevăzute la art. 35 alin. (7) privind punerea în vânzare a bunurilor culturale mobile clasate în tezaur;

k) executarea copiilor, mulajelor, tirajelor postume și facsimilelor de pe bunuri culturale mobile clasate, de către persoanele fizice sau juridice, fără respectarea dispozițiilor art. 25 alin. (1);

l) realizarea de către persoanele fizice sau juridice de reproduceri prin mijloace foto, video sau numerice de pe bunuri culturale mobile

- clasate, fără acordul scris al titularului dreptului de administrare sau al proprietarului bunului reprodus, potrivit art. 26 alin. (3);
- m)** utilizarea de către persoanele fizice sau juridice de tehnici neadecvate de reproducere, de natură să afecteze integritatea sau calitatea bunurilor culturale mobile clasate, potrivit art. 26 alin. (4);
- n)** neîndeplinirea de către proprietarii și titularii dreptului de administrare a bunurilor culturale mobile clasate a obligației prevăzute la art. 22 alin. (2) lit. b);
- o)** restaurarea bunurilor culturale mobile clasate în tezaur, fără avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor ori în afara laboratoarelor sau atelierelor autorizate, potrivit art. 28;
- p)** efectuarea oricăror lucrări care pot afecta situl arheologic, înainte obținerii certificatului privind eliberarea terenului de sarcină arheologică potrivit art. 47 alin. (6);
- r)** împiedicarea efectuării cercetărilor pentru eliberarea terenului de sarcină arheologică potrivit art. 47 alin. (6).
- (2) Contravențiile prevăzute la alin. (1) lit. a) și b) se sancționează cu amendă de la 1.000.000 lei la 5.000.000 lei.
- (3) Contravențiile prevăzute la alin. (1) lit. c)-f) se sancționează cu amendă de la 2.000.000 lei la 10.000.000 lei.
- (4) Contravențiile prevăzute la alin. (1) lit. g)-r) se sancționează cu amendă de la 3.000.000 lei la 12.000.000 lei.
- (5) Amenzile contravenționale pot fi aplicate și persoanelor juridice.
- (6) Limitele amenzilor contravenționale se actualizează prin hotărâre a Guvernului.

Art. 61. - Copiile, mulajele, tirajele postume, facsimilele și reproducerile prin mijloace foto, video, numerice sau prin alte mijloace, executate cu încălcarea dispozițiilor art. 25 ori ale art. 26 alin. (3), se confiscă de către agentul constatator și se transmit în administrarea unor instituții publice specializate, cu avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.

Art. 62. - Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor prevăzute la art. 60 se fac de specialiștii direcțiilor județene pentru cultură și patrimoniul cultural național, care, la cererea lor, vor fi asistați de organele de poliție.

Art. 63. (1) Împotriva procesului-verbal de constatare a contravenției și de aplicare a sancțiunii se poate face plângere în termen de 15 zile de la comunicare.

(2) Plângerea împotriva procesului-verbal de constatare a contravenției și de aplicare a sancțiunii se soluționează de către instanța judecătorească în a cărei rază teritorială a fost săvârșită contravenția.

Art. 64. (1) Prevederile prezentei legi, referitoare la contravenții, se completează cu dispozițiile Legii nr. 32/1968 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor, cu excepția art. 25-27.

(2) Amenzile se fac venit la bugetul de stat.

Infrațiuni

Art. 65. (1) Executarea de copii, mulaje, tiraje postume sau facsimile de pe bunuri culturale mobile clasate, fără acordul scris al titularului dreptului de administrare ori al proprietarului, potrivit art. 26 alin. (1) sau (2), după caz, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă de la 3.000.000 lei la 20.000.000 lei.

(2) Copiile, mulajele, tirajele postume sau facsimilele, executate în condițiile prevăzute la alin. (1), se confiscă și se transmit în administrarea unor instituții publice specializate, cu avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.

Art. 66. - Executarea de falsuri ale bunurilor culturale mobile clasate, în scopuri comerciale sau în orice alte scopuri, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.

Art. 67. (1) Degradarea, aducerea în stare de neîntrebuințare sau distrugerea unui bun cultural mobil clasat ori împiedicarea luării măsurilor de conservare sau de salvare a unui astfel de bun, precum și înlăturarea măsurilor luate constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.

(2) Tentativa se pedepsește.

Art. 68. - Degradarea, aducerea în stare de neîntrebuințare sau distrugerea din culpă a unui bun cultural mobil clasat constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la o lună la un an sau cu amendă de la 3.000.000 lei la 15.000.000 lei.

Art. 69. (1) Efectuarea fără certificat de export a oricăror acte sau fapte care, potrivit dispozițiilor prezentei legi, constituie operațiuni de export ilegal se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.

(2) Bunurile culturale mobile care au făcut obiectul exportului ilegal se confiscă și vor fi transmise în administrare instituțiilor publice specializate, cu avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.

(3) Dacă fapta prevăzută la alin. (1) a avut ca urmare pierderea unui bun cultural mobil clasat, pedeapsa este închisoarea de la 3 la 10 ani.

Art. 70. - Efectuarea oricăror operațiuni pentru export definitiv de bunuri culturale mobile clasate, aflate în proprietate publică, sau de bunuri culturale mobile clasate în tezaur, aflate în proprietatea persoanelor fizice sau juridice de drept privat, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani, iar bunurile se confiscă și vor fi transmise în administrare instituțiilor publice specializate, cu avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.

Art. 71. - Furnizarea de date confidențiale privind patrimoniul cultural național mobil altor persoane fizice sau juridice decât cele prevăzute la art. 15 alin. (4) și (5) constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani.

Art. 72. - Trecerea unui bun cultural mobil dintr-o categorie juridică a patrimoniului cultural în alta, precum și declasarea unui bun cultural mobil, fără respectarea procedurilor prevăzute la art. 19 și 20, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă de la 5.000.000 lei la 15.000.000 lei.

Art. 73. (1) Efectuarea de către persoanele fizice sau juridice neautorizate conform art. 46 a unor detecții sau săpături în siturile arheologice constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.
(2) Tentativa se pedepsește.

Art. 74. - Executarea de către persoanele fizice, fără acreditare și certificat de liberă practică, prevăzute la art. 27 alin. (2) și (3), a unor lucrări de conservare sau de restaurare de bunuri culturale mobile clasate constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă de la 5.000.000 lei la 15.000.000 lei.

Art. 75. - Funcționarea fără autorizația prevăzută la art. 27 alin. (4) a laboratoarelor sau atelierelor care execută lucrări de restaurare și conservare a bunurilor culturale mobile clasate constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă de la 5.000.000 lei la 15.000.000 lei.

Art. 76. - Topirea sau modificarea, sub orice formă, a bunurilor culturale mobile clasate care sunt deținute cu orice titlu de Banca Națională a României, de Monetăria Statului sau de celelalte bănci constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.

CAPITOLUL X

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 77. (1) În termen de 90 de zile de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I, Ministerul Culturii va emite, cu avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor:

- a) Normele de clasare a bunurilor culturale mobile;
- b) Normele de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile clasate;
- c) Normele de acreditare a experților;

- d) Normele de acreditare a conservatorilor și restauratorilor;
- e) Normele privind autorizarea laboratoarelor și a atelierelor de conservare și restaurare;
- f) Normele metodologice privind exportul definitiv sau temporar al bunurilor culturale mobile;
- g) Normele privind comerțul cu bunuri culturale mobile.

(2) Normele prevăzute la alin. (1) lit. a) - f) vor fi aprobate prin ordin al ministrului culturii și vor fi publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(3) Normele prevăzute la alin. (1) lit. g) vor fi aprobate prin hotărâre a Guvernului.

Art. 78. - În termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi Ministerul Culturii va institui următoarele registre:

- a) Registrul experților, în care vor fi înscrși specialiștii în domeniile menționate la art. 3;
- b) Registrul conservatorilor și restauratorilor;
- c) Registrul bunurilor culturale distruse, furate, dispărute sau exportate ilegal.

Art. 79. (1) În termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi instituțiile publice specializate sunt obligate să prezinte Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor propuneri în legătură cu clasarea în tezaur a bunurilor culturale mobile deținute.

(2) În termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi cultele religioase, precum și instituțiile publice nespecializate sunt obligate să depună la direcțiile județene pentru cultură și patrimoniul cultural național în a căror rază teritorială își au sediul inventarul de bunuri culturale mobile deținute, în vederea efectuării operațiunilor de clasare.

(3) Termenul de finalizare a procedurii de clasare este de 6 luni pentru bunurile culturale mobile prevăzute la alin. (1) și (2), care sunt supuse acestei proceduri în primele 9 luni de aplicare a prezentei legi.

Art. 80. (1) Bunurile culturale mobile, aflate în custodia unor instituții publice, vor fi restituite direct de aceste instituții deținătoare persoanelor fizice sau juridice care le-au depus în custodie, potrivit dreptului comun, la cererea scrisă a acestora, cu avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.

(2) Bunurile culturale mobile, preluate în orice mod de autorități ale statului, revendicate de proprietarii de drept, vor fi restituite acestora de către instituțiile care le-au preluat, pe baza unei hotărâri judecătorești definitive. Acțiunile în justiție pentru revendicare sunt scutite de taxe judiciare de timbru. Instituțiile deținătoare de arhive privind bunurile culturale mobile sunt obligate să permită accesul la documentele privind proveniența și preluarea acestora.

(3) Proprietarii bunurilor culturale mobile clasate sunt obligați ca, înainte de preluarea bunurilor restituite, să garanteze în scris respectarea dispozițiilor prezentei legi.

Art. 81. (1) Operele de artă plastică și fotografică, operele de artă decorativă sau de cult, operele cu caracter etnografic, ale meșteșugarilor populari, precum și alte opere create de autori în viață nu pot face obiectul clasării.

(2) Bunurile culturale prevăzute la alin. (1) pot fi exportate definitiv sau temporar fără nici o restricție.

Art. 82. - În termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi declarațiile persoanelor fizice, precum și fișierele alfabeticе sau pe domenii, completate ca urmare a aplicării prevederilor Legii nr. 63/1974 privind ocrotirea patrimoniului cultural național al Republicii Socialiste România, publicată în Buletinul Oficial, Partea I, nr. 137 din 2 noiembrie 1974, abrogată prin Decretul nr. 90/1990 privind înființarea și organizarea Comisiei Muzeelor și Colecțiilor, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 20 din 6 februarie 1990, aflate în păstrarea direcțiilor județene pentru cultură și patrimoniul cultural național și a Institutului de Memorie Culturală, se inventariază, se sigilează și se predau Arhivelor Naționale.

Art. 83. - În termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, în cadrul Inspectoratului General al Poliției din Ministerul de Interne se organizează structuri specializate în prevenirea, descoperirea și urmărirea faptelor ilegale la regimul bunurilor care fac parte din patrimoniul cultural național mobil.

Art. 84. - În termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi Ministerul Finanțelor, cu avizul Ministerului Culturii, va crea, în cadrul Direcției Generale a Vămirilor, structuri specializate în prevenirea și combaterea traficului ilegal cu bunuri culturale mobile.

Art. 85. - Ministerul Culturii, Ministerul de Interne și Ministerul Apărării Naționale vor asigura, printr-un program de acțiuni coordonate, protecția și integritatea bunurilor culturale mobile clasate, aflate în instituții specializate și nespecializate, în instituții de cult, precum și în colecții private, împotriva riscurilor ce decurg din calamități naturale, tulburări publice sau conflicte armate.

Art. 86. (1) Prezenta lege intră în vigoare la 90 de zile de la data publicării ei în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(2) La aceeași dată se abrogă dispozițiile art. 2 alin. 2, art. 3-5, art. 9, 11 și 12 din Ordonanța Guvernului nr. 27/1992 privind unele măsuri pentru protecția patrimoniului cultural național, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 215 din 28 august 1992, aprobată și modificată prin Legea nr. 11/1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 65 din 14 martie 1994, și dispozițiile art. 3 lit. a) și b), art. 4, 6, art. 8 alin. (1) lit. d), art. 9 lit. b) și d), art. 11, 15, 20, 25, art. 27 alin. (1), art. 28 și ale art. 30 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 68/1994 privind protejarea patrimoniului cultural național, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 247 din 31 august 1994, aprobată și modificată prin Legea nr. 41/1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 105 din 30 mai 1995, cu modificările și completările ulterioare, precum și orice alte dispoziții contrare.

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 26 septembrie 2000, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României.

PREȘEDINTELE SENATULUI
MIRCEA IONESCU-QUINTUS

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 3 octombrie 2000, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,
VASILE LUPU

București, 25 octombrie 2000.

Nr. 182.